

GLOBÁLIS FALU, KREATÍV VÁROS ROVATINDÍTÓ GONDOLATOK

SZÖVEG TEXT: DR. LANTOS ZOLTÁN / IASK

Újonnan induló rovatunkban azokról a település léptékű kezdeményezésekről számolunk be, amelyeknek célja az egyes városok gazdasági, szociális és kulturális fejlesztése a tudományok és a művészetek révén, beleértve ebbe az analízist, a urbanisztikai tervezést és a konkrét épületeket is. A kulturális és kreatív szektor fejlettsége egy város innovációs képességé vonzerejét és jövőbeli perspektíváit is jól mutatja. Ezen a területen Európa hagyományosan nagyon erős, és az utóbbi 15-20 évben a városfejlesztés fő iránya egyértelműen e területek felé mutat. A rovatban tehát egy-egy település már kialakuló vagy éppen alakuló, esetleg még csak ötlet szintjén mozgó fejlesztési koncepcióit, ezek elméleti hátterét, vagy a témához kapcsolódó gondolatmenetet mutatjuk be – a szerk.

Ma már világosan látjuk, hogy az új évezreddel belépünk egy új korszakba, amit 4. ipari forradalomnak vagy digitális átalakulásnak nevezünk. A technológia nyomán egyre nő a digitális lenyomatunk is, ami mind pontosabbá válva digitális ikerként jelenik meg az adatbázisokban. A számítógépes algoritmusok, a mesterséges intelligencia, a robotok, a nano- és biotechnológia olyan fejlesztéseket tesznek lehetővé, amelyek nyomán az elkövetkező években, évtizedekben munkahelyek szűnnek meg, míg újak jelennek meg, emellett mindennapos feladatokról, kötelezettségekről szabadulunk meg, és lehetőségünk van újabb feladatokat találni – sőt valószínűleg újabb kötelezettségeink is lesznek. Az interneten keresztüli összekapcsoltság és az egyre szélesebb körben elérhető utazási lehetőségek mellett a Föld teljes lakossága egy nagy hálózatot alkot globális faluként. A szabályozás, a gondolkodásunk és különösen a felelősségvállalásunk azonban még messze nem alkalmazkodott ehhez a helyzethez. Mára globális hálózati létünknek megfelelően a legfontosabb személyes feladatunkká a felelősségvállalás erősítése vált.

Az előttünk álló világgal foglalkozó tudósok két lehetséges közeljövőbeli kimenetelt írnak le. A pesszimista változat szerint a túlzott robotizáció olyan mértékben borítja fel az eddigi földi egyensúlyt, amely katasztrófához és az emberiség részleges pusztulásához vezet. Míg az optimista változat azzal számol, hogy az egyéni és közösségi felelősség erősödésével a társas lény jellemzésnek megfelelő emberi együttműködések jönnek létre, előtérbe helyezve a szeretetet és a jóra törekvés alapigényeit.

Mindebben a társadalmi innovációnak minden eddiginél fontosabb szerepe van. A mesterséges intelligenciával működő gépek elterjedésével újra kell tanulnunk a gép-ember együttműködést, sőt az ember-ember

együttműködést is. Mind többet és többet kell felfedeznünk emberi létünk lényegéből, az egymást követő generációk történetéből, az egyéni és kollektív identitásunkból, a közös mítoszainkból – ahogy Hankiss Elemér fogalmazott, az „emberi kalandból”, ami Yuval Noah Harari írásaiban is megjelenik mint a közösséget megalapozó és újraírásra váró mítosz.

Az IASK (Institute of Advanced Studies Kőszeg) mindezekkel a kérdésekkel tudományágakon átívelő módon foglalkozik, aminek részeként működteti a Kreatív város, fenntartható vidék Társadalmi Innovációs programját. A KRAFT Társadalmi Innováció az egyénhez elsősorban az egészséget, a közösségi kapcsolatokhoz a családot és az együttműködések új útjait, a társadalmi felelősségvállaláshoz a fenntarthatóságot, a részvételt és az önkéntességet kapcsolva olyan hálózatos társadalmi és intézményi együttműködést tud fokozatosan kidolgozni és annak megvalósításában részt venni, amely a hazai, regionális és helyi sajátosságokkal összhangban segíti elő a különböző szintű stratégiai célkitűzések sikeres megvalósítását.

